

Beszámoló a lakóhely környezeti állapotáról

VÁMOSCSALÁD

1. A település külterületének természeti értékei

Ha egy térség természeti értékeit akarjuk felmérni, célszerű csoportosítani az élőhelyeket aszerint, hogy hol, milyen értékekre bukkanhatunk. A természeti értékek szempontjából legkevésbé értékes területek a lakott területek, úthálózatok, üzemi területek. A következő kategóriába azon területek tartoznak, ahol már jelentős szerepet kapnak a különböző állat-és növényfajok. Leginkább ember által létrehozott vagy erősen befolyásolt területek. Ide a jól kialakított zöldterületek (megfelelő növényborítottsággal), fasorok, belterületen található kisebb zöldfoltok (facsoportok, bokorcsoportok) tartoznak. A harmadik kategóriába azon területek tartoznak, melyek már az állandó emberi beavatkozástól mentesek, de az időszakos, esetleges antropogén hatások még érik. Ide a spontán erdősödő cserje-és erdősávok, patakok, kisebb vízfolyások tartoznak. A természeti értékek szempontjából legértékesebb területek, közé a legkevésbé zavart a természetességet leginkább megőrző területek, élőhelyek tartoznak. Ebbe a védelmet élvező területek, értékes társulásokat, ritka, védett fajokat őrző területeket sorolhatjuk.

Ez a felosztás ebben a formában nagyon képlékeny, a kategóriák közötti határvonalak durvák. A cél mégis az, hogy a kategóriák segítségével osztályozni és rangsorolni tudjuk a településhez tartozó területeket. Ezen kategóriák segítségével tudjuk megállapítani, hogy mely területek igényelnek védelmet és melyek „értéktelenek” a természetvédelem szempontjából.

A település közigazgatási területén **kiemelten fontos élőhelyet** is találunk. A település nyugati határában találjuk a **Répcé-folyót**, melyet értékes mocsár és láprétek szegélyeznek. A terület botanikai értékeinek felkutatásában Keszei Balázs végzet rendszeres kutatásokat.

A térségben természetvédelmileg kiemelt fontosságú növénytársulások a mocsár-és láprétek. A területen elterjedt az ártéri mocsárrét (*Carici vulpinae-Alopecuretum pratensis*), sédbúzás mocsárrét (*Agrostio-Deschampsietum caespitosae*). Elterjedtek a folyó partját követő fehérenyár ligetek (*Senecioni sarracenici-Populetum albae*) is.

A Répce-mentén a mocsárréteken több védett növényfajjal találkozhatunk. Megtalálható a szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), a kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*), a réti iszalag (*Clematis integrifolia*), az agárkosbor (*Orchis morio*).

A Répce mentén több helyütt találkozunk a sédkenderes-aranyvesszős (*Eupatorio-Solidaginetum*) társulással, mely karakter faja az agresszívan terjedő magas aranyvessző (*Solidago gigantea*).

A Répce folyó állttal birtokolt ártereken találkozhatunk a megmaradt flóra értékeivel, jellegzetes növényeivel. A folyó völgyének a települést érintő részein, kaszálókat, puhafa ligeterdőket és a vízfolyást követő jellegzetes fás szárúak képviselőit találjuk

Miért fontosak a természetvédelem számára a gyepterületek?

Az ország teljes területére elmondható, hogy jelentős gyepterületekkel rendelkezik.

A gyepterületek természetvédelmi jelentőségét elsősorban a területre jellemző védett fajok magas aránya adja, hiszen a védett fajok harmada gyepterületekhez kötődik. A megfelelő gazdálkodás kialakítása azért is fontos, mert ezek a területek sok esetben nem állnak természetvédelmi oltalom alatt.

A gyepterületek a hosszú ideje tartó legeltetés hatására alakultak ki és maradtak fenn. Megóvásuk ezért leginkább a meghatározott módon, történő legeltetésen, és kaszáláson múlik.

2. A település belterületének természeti értékei

Öreg fák, facsoportok védelme

Az öreg fák, facsoportok a tájak természetes és fontos alkotóelemei és gyakran azok sajátos jellegét, hangulatát is meghatározzák. Jelentőségük elsősorban azzal magyarázható, hogy ezek az egyedek – sokféle élőhelyet teremtenek számos állat, - növény – és gombafajnak.

A településen fellelhető idősebb, jelentősebb fák, facsoportok, fasorok:

A településen történelmi emlékü facsoport a Bezerédj hársfák (0177/3 hrsz.), melyek a település Répcelak felé vezető faluvégén találhatók. Önkormányzati rendelet alapján Helyi védelem alatt állnak.

3. Napjaink veszélyforrása: az ürömlevelű parlagfű (Ambrosia artemisiifolia)

Napjainkban nagyon sokat hallhatunk a sajtóban, a médiában a „parlagfű” okozta problémákról. A parlagfűként emlegetett ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) napjaink egyik legelterjedtebb allergiát okozó növénye hazánkban. A növény virágzásakor nagy mennyiségű, - egyesek számára erőteljes allergén tüneteket kiváltó pollent - juttat a levegőbe. A veszélynek leginkább a városban élők vannak kitéve, mivel a városi levegő pollenkoncentrációja - sok esetben a nem megfelelő szellőztetés miatt - magas. Bár a falvakban jobb a szellőztetés, mégis az ott élők között is nő az allergiában szenvedők száma.

A hatékony védekezés csak úgy valósulhat meg, ha a városok mellett a falvakban is megpróbáljuk megoldani a növény elleni védekezést.

4. Energiagazdálkodás

Elektromos energiaellátás

Az áramszolgáltatást a térségben az E.ON HUNGÁRIA Rt. Biztosítja.

A közép feszültségű elosztás légvezetéken, kizárólag 20 KV-on történik. A hálózatok kiépítettsége mind közép-, mind kisfeszültségű oldalon teljesnek mondható.

Vámoscsalád településen megtörtént a közvilágítás korszerűsítése (2003-ban), minden világítóttest energiatakarékos izzóval lett felszerelve.

Gázellátás

A gázhálózat 2000-ben épült ki, kiépítettsége 100 %-os. A rákötések száma 114 lakás, kb. 92 %.

Fűtés

A településre jellemző a gáz és a vegyes (fa, szén) tüzelés.

Megújuló energiák hasznosítása

Mivel a településen alapvetően fatüzelésű fűtési rendszereket használnak, mondhatjuk, hogy a megújuló energiaforrások közül a biomassza-energiát használják tudatosan, persze nem igazán jó hatásfokkal sem környezeti, sem gazdasági szempontból.

Az egész térség megújuló energiaforrás potenciálja magas:

- erdő- és mezőgazdasági biomassza,
- napenergia (kiegészítő alkalmazása)
- geotermikus energia
- szélenergia (a szélerőműpark kiépítésének kezdeti szakasza zajlik jelenleg)

5. Szennyvíz

A településen a szennyvíztisztítás problémája megoldódott.

A 2009. évben megjelent a Nyugat-dunántúli Operatív Program keretében a „Kistelepülések szennyvízkezelése” című pályázati felhívás, mellyel esélyt kaptunk arra, hogy a szennyvízkezelési problémáinkra megoldást találjunk. Benyújtottuk pályázatunkat, melynek köszönhetően a megépített szennyvízcsatorna hálózat Uraiújfalu és Vámoscsalád települések szennyvizeit szállítja az Uraiújfaluban, a Kőrös patak partján megépült szennyvíztisztító-telepre.

Vámoscsalád, 2019. december 10.

Borhyné Pörneczi Martina
környvéd.ig.ea.